

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za po godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasajem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglaši tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed platje. — Pribroćena pisma i zahtjevne tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Harangua združenih klika.

Izborna borba u punom je jeku. U zemlji drži napet nervozno, duhovi su do skrajnosti ugnjani, poklici „živio“ i „dolje“ ore se umernebom, jedni druge zamjenjuju. Dan izbora se sve to više bliža, a uzrujanost se primiče svom vrhuncu.

Karakteristika ove borbe leži u nastojanju, da se sruši dugogodišnji sistem izrabljivanja, zastrašivanja, podmjećivanja i učenjivanja. U zaglušnjoj vici izbornih skupština, posred mas demontranata, kao da visoko u zraku leđbi čisti neokajani stieg, koji oko sebe okuplja sve što poštenoga, svjetloga, junakoga i samostalnoga Dalmacija posjeduje. Barjak je ono stranke prava, koja je povela zadnju odlučnu borbu u ime moralu, u ime polačenog puka, uime čistog nepatvorenog hrvatsva. Ovaj odlučni nasrtug ugrozio je u zemlji mnogobrojne interese špekulanata, koji se udružile i spojile u jedno sva memorala sredstva, kojima još u kratko vrijeme mogu da razpolazu.

Sramotna je i kukavna trgovina, koju zemaljski odbor vodi sa nekim občinama. Tu je postavljen nož pod grlo i slabici popuštaju, duh im klone, jer nenučeni samoprigor, jer nenavikli požrtvovnosti. Posuda, gdje crna ruka ljudi na zemaljskom odboru može da segne i zamuti, posvuda se je podigao službeni aparat, da teritorija, da silom nagoni, da mitom i obecanjima kupuje. Imali smo prilike pobijediti, gdje redarstvo, gdje neki oružnici, gdje mnogi državni službenici, činovnici, javno u uredu agitiraju za kandidate udrženih propadajućih klika. No protivnici naši ne ogranicuju se samo na to. Strah njihov, da im se jasno ne izmaknu, grozna bojazan, da ih ne zadesi ona sudbina, koja je uvek posljedicom narodne kletve i osude, ponutila im posvernu pamet i otela ravnovesje duševno. Kandidirali su javne službenike a la Borelli. Ovaj do skrajnosti izrabljuje „Gospodarsko vijeće“ čiji su činovnici primorani obiljeći oko težaka i lovit ih za Borellia, prieteći im se, ako za drugog budu glasovali, da ne će imati nikakovih popusta kod nabave poljudelskih potrebština. Piće najviše radi, a u tom stanju nesavestni korteši, plaćeni uzbunitelji naroda natjeravaju narod do ludila, u kojemu se i ubojava počinjaju. Grozan dogadjaj u Požešniku, gdje su Borellovi jednog nožima usmrili, krvavim svjetlom razsvjetljuje sav nemoral, svu korupciju, koju eni u narod šire. Ljudi, koji su se radi svoje nesposobnosti one mogućili u javnom životu, poput Čingrije, pljavaju sad na površini te pomoći vjerosje Vjerske banke hoće da sebi mandat kupi.

Harangua, pak, koja se proti svećenstvu podigla samo zato, što ono skoro listom prije staze uz stranu prava, iznad svakog je vjeronamjena. Bezavestni novinari blate svećenstvo i pojedine svećenike, kao što se malo gdje dogadjalo. Niču mu sva gradjanska prava, a to samo stoga, što pošteno i rodoljubivo svećenstvo ne će da služi štafazom njihovim osobnim interesima. Denuncijanstvo je kod njih postalo omiljeno sredstvo.

Sve, sve su poduzeli, česa bi se i hajduk stadio. Nisu jedno zlo propustili, a da ga nisu upotrebili. U borbi za obstanak pogaziše ponos svoj, pogaziše ljudsko dostojanstvo, izpljuvajući su poštenje i moral, zaboravili na domovinu i hrvatsvo, samo da sebe spase, da sačuvaju unošne položaje.

No baš ovaj njezin brutalitet zlim biljegom je po njih. Tiranički i strahovlada najviše biesni u oči svog pada, i oni sad biesne, ko što nikad niesu i oni se lačaju od mita preko difamacije do ubojitog noža, a onda... onda će biti: Konac!

Ivčevićev sprovod u Drnišu.

Primamo iz Drniša: Prije Ivčevićeva sprovoda, koji se u Drnišu „slavio“ dneva 24. o. m., razletiše se ulaci iz Drniša, da prikupe iz okolnih sel a dolazak i doček Ivčevića. No ti ulaci slabe srće bili. Uza sve prijetje, nagovaranja i podmjećivanja odzavao ih se sitan broj. Tu bila nekolica glavara, nešto luga, poljara i rondara i nekoliko muktiša, kakvih se vidi svudje, gdje je bilo doček. Stari Ivčević prispije je sa željeznicom, a dočekalo ga na stanicu nekoliko kočija. Žalostna povorka od stotinjak slugana, a na čelu joj poznati krčmar Mate Kuluša, dočekalo je još tužnijeg kandidata na Miroviću mostu. Par zašutnih poklikova jedva da se čulo. Kočije koračom krenule, a ona šačica ljudi za njima se poredala, jedan po jedan, kao da za mrtvačkim lisesom idu, i to da bi se činilo, e i više imaju. Bledo lice razočaranog Ivčevića, koji je bio još pod dojmom kaštelanskih žvižduka, povrvalo je jedno i uznemireno i kočije. Kada prispije na trg, ugleda Ivčević masu sveta, seljaka iz okolice, gradjana i radnika. Za čas se mi lice razvredi, jer bolan mislio, da su to njegovi ljudi, ali nenadan prvi poklik, koji je gromom zaorao „živio dr. Ivo Krstelj!“ povratio mu krv srcu, smrtno bledilo ga po licu obaspe, i on se plasjivo i smeteno stisne u kut kočije. Iza prvog poklikova množivo pravaš udario u neprastan klicanje dru krstelji, stranci prava, prvacima stranke. Najviše se orio poklik „dolje Ivčević! dolje nedostojnij!“ Uz asistenciju žandara Ivčević i njegova pratnja kao poklik umaknute u občinu. Tu se nije obdržavala nikakova skupština, nego se izmjenilo nešto priličnije reči, koje se jedva kroz grkljan proturivalo. Ivčević je držao, a njegova nikakova hrvatsina ostavila je sasma hladne slušatelje. Naravno, da je občevao sve i sva za Drniš i krajini njegovu, ali se podigne jedan svjetni težak, glavar jednog selja, koji dobaci, da ni dosad nije ništa učinio, pak ni odsad. To je djelovalo, kô da ih se polio kablom hladne vode. Međutim, dok je Ivčević još govorio, muktaši se polagacko izmakoši svu prije vremena, da idu plaćeno smaknuti. Na Potoku im spravljena bila gozba — računa se, da se potrošilo oko 1000 kruna, jer se zakale tri krate, koze i otvorilo vino po volji — na koju se kao vuci bacili. Ivčević iz občine izišao skoro samac, a dolje ga dočekale samo pristaške stranke prave, koji mu burnim poklicima „dolje nedostojnij!“, „živio dr. Krstelj!“ ljudski zasladiše objed. U 4 sati poslije podne, kad se svjet ponapijao, makao se Ivčević do njih i počeo s njima razgovarati. Tu im govorio, da dosad nije za Drniš i krajini ništa učinio, no da nije mogao (jadan it je! pusto li ga brigla morala) ali da će odsede radići. Fratre da će sve skupiti i u jednu staru kuću kućinu. Ali to se zgoditi jednom težaku, džipi na noge i odkreše mu: šta fratre u kućinu strati? Cestiti su ono ljudi. Zar ćeš ti sad raditi za nas, kada si sasvim ostario, a dok si mlad bio i mogao, onda ni makac. — Taj težak je grčko-istočne vje i njemu ukazalo bilo, kada je onakova šta čuo. Tako je Ivčević završio svoj politički sprovod u Drnišu. Prije odlaska u zatvorenu kočiju išao je po zdraviti svoju svojtu, talijansku Difnicu, za koje je znao mnogo toga učiniti, a za narod ni malim prstom maknuti. Zato ga i je u Kaštelima i u Drnišu razgnjevljen narod izviđao, zato je i proti njemu ustao, kao što će proti svim nametnicim dlijem pokrajine.

Pri koncu nam je nadodati, da je dva dana prije dolaska Ivčevićeva u Drniš prispije pozatni muktiša Salvi sa njegovim crvenim pilulama, da muti za Ivčevića. Vidilo se, koliko li je uspio.

Skupština u Mirilović-Zagori. U četvrtak na Spasov dan držao je dr. Ivo Krstelj izborišničku skupštinu u Mirilović-Zagori. Oko 11 sati prispije je kandidat te je bio svećano dočekan

Izborne zgodopisje.

od najodličnijih drniških građana, među kojima g. Rade Grubišić, dr. Buić, Vjekoslav Nakić, od najvidjećnjih seljaka iz svih okolnih mjesaca te od svećenika fra. Šimuna Perkovića i fra. Frane Mišića. Burno klicanje i vijanje troboja pozdravilo je dolazak kandidata. Iza miz držala se je skupština u prostranoj avtiji župnika fra. Pavla Perišića. Prvi je govorio sam župnik, koji je pozdravio sakupljeni narod, kojega se na onu svečanost okupilo oko 2000 i predstavio kandidata. Iza njega je govorio, unesbeni poklicima pozdravljen i kroz cielo govor prekidan odobravanjem i povlađivanjem, sam kandidat dr. Krstelj, koji je svojom jakom bespredlošću oduševio vas narod. Tada je uzeo riječ i V. Kulić, koji je pučkim načinom obrazložio narodu svrhu ovog ljeta borbe, koja se vodi proti silnicama. Don Marko Vežić je također govorio i prikazao jade Zagore. Dr. Buić je umnom riječju uputio na važnost sanog sećanja, ovoj sudbenosnoj povorki. Ponovo pozdravivši sve sakupljene, župnik je zaključio skupštinu. Kandidat je bio gostom u župniku, gdje je za prijatejšnjim stolom bio preko 30 užvanjaka. Tu se su redale bratske nazdravice. Nazdravljali su: župnik, dr. Krstelj, dr. Buić, fra. Šimun Perković i don Marko Vežić. Poslije podne prispijelo je još više Drnišana te o. Silov, a i župnik Visoke, fra. Dominko Labor. Na otvorenju je kandidat imao prigode sa mnogo težaka razgovarati, sa raznim glavarima i vidjenjem iz više odlomaka. Svudje je bio oduševljen dočekan i pozdravljen. Tu su razni pjevači narodni izvještaji uviše prigodnici dru. Krsniju u čast, a osobito se izteče ona Mate Bulata Antina iz Mirilovića. U 5 sati poslije podne dr. Krstelj se razstao od vrilih Zagoraca, praćen dugotrajnim i unesbenim klicanjem. Zagorci su kći jedan oduševljeni su za dr. Krstelja te je iskrenost po njima izkazan simpatija pravaškom kandidatu najbolji znak, koliko li je korenja u narodu uhvatila pravaška ideja. Onaj zdravi i cestiti, ali potlačeni hrvatski narod listom će u izbornu borbu, da glasuje za poštenje, pravicu i slobodu. Raztanak je bio samo jedno klicanje: „živio dr. Krstelj!“ a Krsteljeva pratnja je odvraćala sa iskrenim: „Živili svjetni Zagorci! Živila crven-kapa!“

Sjajni uspjesi pravaškog kandidata dr. Drinkovića u Metkovčkoj krajini. Brzovatno nas izvješćuju iz Metkovra: U sredini je pravaški kandidat dr. Drinković obdržavao tri upravo sjajne i veličanstvene skupštine, i to: u Dusini pod Prologom, Malom Prologu i Metkovici. U 9 sati sutron prispije je dr. Drinković u Dusini. Ogromno množstvo naroda dočekalo ga klicanjem. Predsjednikom skupštine bio je Petar Jelavić. Govorili su Don Ivan Grin, pravnik Jelavić i kandidat dr. Drinković. Tokom svih govora iz junačkih težaka prišli su poklici stranice pravi i dr. Drinković. Mnogoživo je bilo izvanredno oduševljeno. Toliko je dr. Drinković zanjo izbornike, da ga je ogromna pratnja uz neprastan klicanje odpratila sve do Malog Prologa. Tu je započela skupština u 11 sati. Predsjedao je Ante Medak. Masni se svjet opuklja te poklicima ne bilo kraja. Govorili su Don Zarnić, pravnik Jelavić, fra Cikovjević, Donadini i kandidat dr. Drinković. Svi su govornici bili oduševljeni pozdravljani. Osobito je se oduševljenje pokazalo za govora dra. Drinkovića. Otvorena njegova i rodoljubna riječ sve je mahom osvojila. Uz ponovno klicanje težko se dr. Drinković razstao od vrilih Dusinjana i Proložana. U 5 sati poslije podne bila je skupština u samom Metkovcu. Doček kandidata bio je vanredno veličanstven. Slegao se ogroman broj sveta, među kojim bili i pučani, i radnici i svr nezavisni trgovci. Sve što bolje Melković može dati sve je na skupštinu položio. Predsjedao je skupštini fra Ivan Ivančić. Nešto činovnička i doseljenih trgovčića kušali osjećati skupštinu bukom, ali su bili brzo ušutkani. Dr. Drinković je velikim uspjehom i nesmetan

prikazao u svom govoru ništvenost i samoživost tih elemenata. Burno pjeskanje i odobravanje ozvalo se govorniku. Krasno je govorio i predsjenik, fra Ivandić. Nadalje su govorili Donadini i Klemens Bilan. Nakon skupštine ogromna povorka odpratila je klicanjem kandidata u hotel, gdje je bila večera. Tu je bila kulminacija oduševljenja. Nazdravice se redale, a oduševljenje klicanje nikad ne prestajalo. Ove tri skupštine, vanredno uspjele, pokazuju napredak pravaške misli, koje se svojom pobjedom približava.

Razbojstva Borellovaca. Zadar, 26. 5.: Jučer se u Polešnik dokladio Borellov korteš dr. Alačević, V. Kisić i još jedna nezna delija. Ovi „uzgojitelji“ naroda počeli agitirati tim, što su nekim svojima dali jelo i piće do mlađe. Harangurili su upravo beozno. Iza kako pravaši otišli iz Polešnika, Alačević i Kisić sa svojim pripremama upravo biesno sručili. Dva Borellovaca, brača Marunović, ubiši nožem na mrtac jednog Božićeva. Skoro danas nijedog dođilo još groznej krovoprolje. Sve je zgroženo nad užasnim terorom, koji izvodi Borelli, kao predsjednik „Gospodarskog Vjeća“ sa svojim službenim aparatom. Način agitiranja Borellovaca je upravo ogavan i nepošten.

Don Ivo Prodan u svom kotaru. Pišu nam iz Zadra: U zadarskom kotaru već je izborna borba započeta. Talijanski Bošići obilazili selu; občina mili i zastrašuje, ali s nikačkim uspjehom. Ekcentrični Ild Bogdanović ciganski trčara naokolo, oponaša smješnog auto-kandidata Modrića, i bere iste lovorkice kao i on. Čudno da nije počeo i on izdavao svoj list. U selima je predmetom veselja. Utvarski kandidat se takodje miče. U „Narodnom Listu“ se čita, da je negdje Borelli držao „sajjan“ govor. Bože, kakav li je taj govor morao biti. Sigurno on obči sa narodom preko — tumača, jer znamo, koliko poznaje hrvatski jezik. Ta i sa svojim kmetovima mora preko tumači občini. Pripovijedu nam neki, da se mnogi članovi „Gosp. zadruga“, koji imadu odnošaj sa „Gosp. Vjećem“ čide Borelli, da je Hrvat, kad hrvatski ne zna ni beknući. Zašto Borelli ne sazove skupštinu u Zadru, daamoši hrvati dive njegovoj hrvatskoj retorici? U ostalom Biograd, gdje je on načelnikom — doduše samo po imenu — dokazati će, koliko li je on u narodu obujubljen. Tamo će on sakupiti manje glasova od „ninskog viteza“ Alačevića.

Meditujim pravaški kandidat, dr. Ivo Prodan, obilazici kotar u pratinji dr. Skvrce, L. P. Relja i G. Marušića. Držao je izborskice skupštine u Sukošanu, Galovcu, Škobrnici i Zemuniću, gdje je bio od množiva narodu oduševljen i zanosno pozdravljen. To su bila slavljiva pravaške misli u najjačim selima zadarske občine s kopna. Borelli pak dobio je u Sukošanu hladan tuš, osobito od vrlog svećenika Sikirice; u Kuklići je htio držati skupštinu, a kad tamo buri polici „živio Prodan“ zaglušile njegove govorne: u Prekom dočekala ga zastava na po stiega te je s mesta da petem vjetra. D. I. Prodan sigurno je za uspjeh, a utvarasi na sjednici sramotno talijansima, cjepljući terorom i zloporabom vlasti hrvatske glasove,

Ivčević po drugi put u Kaštelima izviđan. Donja Kaštel 25. 5. Sa povratka iz Drniša, navratio se je ponovno Ivčević u našeg lord-majora Šimele, gdje je opet bio kod dočeka izviđan. Najkratčim putem išao k njemu, jer nije imao odvažnosti da se sada pokaže svojim biračima nakon 30 godina, kada mu je potrebljao od njih. Naši su neprastano klicali „živio dr. Krstelj“, tako, da glazba občinska, koja ga je čekala, nije se niti čulo što udara. Na vratima Šimetiće kuce htio je Ivčević, da se zahvali glazbi i občinarama, koji su ga prizekali, ali mu naši ne dade govoriti od unesbenih poklika, koji su padali za dra. Krstelja i tako pokunjene išao je na večer u Šimetiće, gdje je bilo pripremljeno i za sve njegove sluge.

Lažna Mikulina obećanja. Već smo dočinili u više prigoda, kako Mikula trogirske obećaje na sve strane selima i ljudima, samo da glasuju za Ivčevića. No koliko treba držati do

njegovih obećanja neka dokaže ovo: Za izbore 1907. došao Mikula u Viničiće i tamo okupio oko sebe sve seoske časti. Upitao ih za potrebe selu, koje da će on odmah izpuniti. Tako im obećao: put do Marine popravili, vodu, gradnju zajedničke crkve, četiri svjetiljke pri moru, da pače našo čovjeka, koji će se za to starati i odredio potrošak za petrolej, parobrodarsku vezu itd. Međutim, kako onda tako i sada, Od tih pustih obećanja ne vidiše Viničićani ni jedno izpunjeno. Za to mu sad više ne vjeruju. Dapače u gaju postavio tri lagura, što od prije ne bilo, da ovi seljane zastrašuju i izvode. Viničićani sad javno i svjesno govoru, da se neće dati zavajati za krunu, nego da će svu složno glasovati za dra. Krstelja.

Iz Sevida i Račicajavljaju nam, da Mikula još nije tamo imenovao glavara, nego oba selu za nos potuze s tim pitanjem. Narod je radi toga ogorčen na njega, kao i radi pitke vode, koju ne može nikako da izhodi. Da tamo Ivčević dođe imao bi što čuti, a kamo li svu za njega!

Trogirski redari — uhode Madirazze i Ivčevića. Iz Trogira nas obavješćuju, da je Mikula dao jednog občinskog redara preobući u obično gradjansko odjelo i da ga šalje naokolo, da prisluškuje razgovorima i da mu to dojavljuje. Taj se špijun smuča i po selima. Ljudima se grste ovakova podla sredstva, te omraza proti Madirazzi sve više raste.

„Pučka Sloboda“ otrvorno piše no ikada. Ta godina i pužava zmija izmislila laži, kao da se u njima rodila. Nadjdržice rieči ona upotrebljava. Neki težaci, koji su imali prilike par puta ju prolijstati upravo se čudom čude, odakle obrazu tim ljudima, da onako bezbožno izvrši. O skupština pako piše tako, da se čitatelji srebišu. Po tome se vidi, koliko im je pod nogama vrueće, kada se takovima lažima moraju utjecati. Jadi Smoldaka, na što li će još spasti. Sada nosi ščepnici i mete mu put po Vrgorskoj, Makarskoj i Primorju, a sve zato, jer je Čingrija pročelnik Vjereske Banke. Što li sve banke ne rade. Gospoda od obju „Sloboda“ nas valjda razumiju?

Iz Betine: Dne 25. ov. mj. Biogradsko občinsko glazba, na prolazku na sajam u Tiseno, zaustavila se i u Betini i počela udarati. Misli, da u Betini ima tla za njihovo otrvorno sjeme, ali ih svjetni Belinjanici pozdravljaju sa povicima „živila stranka prava!“ živio don Ivo Prodan! Živio zastupnik dr. Dulibić! To je Biogradskoj glazbi bilo dosta i oni se mucke otisnuše i krenuli dalje.

„Narodni List“ u sptom prilogu donosi brzozajavu iz Drniša, da je tamo bio svečano dočekan Ivčević. Za odgovor upućujemo ga na današnji naš dopis.

Talijanska kandidatura. Zadnji „Dalmata“ donosi proglašenje na svoje sumišljenje i u njemu imena kandidata. Ti su: dr. Bojich za Zadar, dr. Ivan Lubin za Drniš-Trogir, Ivan Bettiza za Split, dr. Vicko Fabiani za otok, kap. Božo Banaz za Dubrovnik, Sigmund Subtega za Boku Kotorsk.

Smješte iz utvaraško - demokratske stampe. Čitate li „Slobodu“, „N. Jedinstvo“ i „Narodni List“? Ako ne čitate, lišavate sebe same ugodne zabavice u ovo trzavo predizbornoga doba. Te uovine sebi opisuju izborne događaje do miloj volji, ili bolje, kako ujima konvenira. Molimo vas, samo čujte:

U šibenjskom kotaru svu si oduševljenu za kandidaturu Dubokovića! I ništa manje ne oduševljeni. Dakako, sve plamti. Zla je samo srca, da su šibenčani mnogo blistriji i pametniji ljudi od utvaraško-demokratskih novinara, pak se grototom smiju, kada onake ludost i fanfaronade čitaju. U makarsko-nere-tvanskom kotaru sve se zanosi za Čingrijom, Dakako. Istina, kôd kad lažu. A Čingrija i Smoldaka još valjda niesu sa sebe oprali uspomene, koje su im u onom kotaru dali. U Metkoviću, u Opuzenu, u Makarskoj, u Vrgorcu, u Kozicama, u Zavojima itd. tako su slavno prošli, da im u ušima još bruje gromorni poklici: „živio dr. Drinković“, „živila stranka prava“, dolje nametnici*, „dolje Smoldaka, dolje Čurčića“ (Šurčiću zovu onamo Čingrija). Pak da znate, i u dmljško-trogirskom kotaru njima ide ko namazano da, da boje . . . posru. Jeste a kako i ne bi. Što čete boje, nego da je Ivčević bio od velike ljubavi, što u narodu uživa, u Kaštelima dočekan gajilim jajima, u Drnišu sa poklicima „dolje nedostojni“, „živio dr. Krstelj“. Da to pokriju drže sastanke u . . . Čavoglavom! Tamo je vodja demokrata nek Mikelic inače čauš, koji da mudiće izgleda, zna natući na nos navare. Sastanak je bio vrlo brojan: bilo ih je svega pet. I ovako redom. Tresić na otocima ne smije u se u raganju: „Držite, gospodo, rožine za se, bolje vam pristaju, nego nami, što iko ima, ono i daje“ itd.

Naši su izgledi izvrstni da bolje ne mogu. Sti blaže, gajiljih jaja itd., da se uvjere, e je ono bio pravi sprovod, trebala im valjda — smrt Čingrijina. Zaludu, kada tko hoće glavom o zid silom, tko će ga zaprijeti? Još čemo ovakovih smješica izbornih poskorupiti do dana izbora dobar broj, a utvaraško-demokratske novine biti će tako glupouslužne, da će se za materijal i štot same brigati.

Još o utvaraško-demokratskom sporazu. Jeden pokrajinski talijanski listi konstato je ovo dana, komentirajući utvaraško-demokratski sporazum i fuziju, da je Utvara podlegla demokratima, kapitalirala. „Sloboda“ uvidjajući, koliko će to štete nanići njezinim saveznicima sa rinočerontovom kožom, tako i njoj, muci se da dokaže, kako Utvara nije kapitalirala. A što nije? Ta podpisala je onaj gadni proglašenje, koji vrvi gnusnim frazama i odurnim, lažnim napadnjima; podpisala ga, jer je to moralu učiniti; žrtvovala Vuković i Tončića, jer su to demokrati komandirali; kandidirala je kogu s oni htješ i tako redom. Nije li to kapitalacija? Nije? A možda i nije. To se radje označuje ovako: predati se na milost i nemilos, spustanju ruku i nogu. To je dosad „slepilih“ uspjeha donielo, a mi im iste želimo i unapred. Tako će ih prije voda odnijeti i pročistiti našu zemlju od onih kruša.

Masovčićeve blaže. Sinj, 26 svibnja. Na 21 o. m. Tripalova klika držala je javne skupštine na Brelju i u Zasisku.

Na Brelju okupilo se nekoliko desetaka ljudi, koji su više iz značajnosti, nego iz uvjerenja slušali gromopučatelje govore našeg propalog plemića, inače proslavljenoga kavalira na bojnim poljanam „pučkih“ Sloboda.

Govorio je, kako je pravaški sistem krv, što ovaj stogaški narod nema pašu na bosanskoj granici. Pozvao je prisutne, da glasuju za Tripalova zeta, pa da će im med i mleko proteći po njihovom zauštenom kraju. Svoju je filipku završio sa „ceterum censeo“, da se občina mora povratiti Tripalovoj kući.

To je to je „napredni“ seljak Mavko gromoviti „živio“ Masovčića. Na što je nastao grohotni smieh i jednodušno „živio dr. Sesardić“. U Zasisku kavalir je dao prednost F. G., koji je u istom smislu držao svoj uzvišeni govor. I on je bio pozdravljen burnim smjehom od ono četrdesetak seljaka, što se tu dešilo, uz iskreni poklik: „Živio dr. Sesardić!“ „Šapsitelj“ maloga puka u automobilom, ko pokisili jurili selim uz divnu glazbu mačje deraće i značajnu trubjavinu u rogove. — Što tražili, oni i naši.

Medutim koga Bog hoće da upropasti, zvukne ga po glavi. Jučer opet otišli u Otok, Uđovičić i Rudu, da i tamo zabave pravaški narod na svoj račun.

Jučerašnji dan ostati će zlatnim slovom napisan u izbornoj kronici.

I občinski tajnik G. u svom govoru prošuo krasno cveće svoje duše kugeći fratre, Ivanovićevi, občinsku upravu i našega kandidata. Za tim je imao Masovčićovo u zvezde oklavo i sa ovim hvalospjevom u zanous „napredne“ duše svršio. Nekoliko pari ljudi pozdravili ovaj govor sa svakojakim komentim, da se bratja uzvrijoli; ko mravi na glavini. Nezgodno je govoriti o višim idealim, kad je slušateljstvu proizvra egotističnu tendenciju.

Nego, uza sve to dr. Masovčić imao je srca promocijati nekoliko rieči o svojim dobrotvornim djelima i o svome budućem radu, a na posliedku se očešio o našeg kandidata onako skladno, kako on zna. Za tim je krasni Mavko digao svoj glas proti redovini. Čitao je govor, koji mu napisao spomenuti kavalir. Posle ovoga ustao se izdajica Anušić i stao predavati sve vragu, pa nije poštedio ni svoga Masovčića.

Tako je uz sveobču veselost i klanjanje dru. Sesardiću svršila ova „epohalna“ skupština.

U Otoku je svu svoju pučku mudrost prosuo slavni kavalir i u silnom oduševljenju izgubio se u bosanskoj paši.

Za ovim je držao riedki retorički pouporu g. dr. Bradić, pa onda sejala Kulječić Gale, hvaleći pravaški rad, a napokon Masovčić počeo govoriti i rieč mu u grlu zapela.

Zgledali se napredni ljudi i vidjeli, da sami ostali, pa podvili rep, zasjeli u automobile i opušili glavom bez obzira, a Uđovičić zaboravili.

Na putu je bilo ala i belaja. Mačja dečka užasno tulnji, rožine odlijev gorom i do Illinois. Sveti više: „živio dr. Sesardić“.

Gospodski „pučani“ pobesnili od jedu, posebno ko zelembaći, zaboravili se, pa priznaju rogovne narodu.

Medutim ružna glazba ozvanja, svjet ih šiba svojim prezirom i topi se u raganju: „Držite, gospodo, rožine za se, bolje vam pristaju, nego nami, što iko ima, ono i daje“ itd.

Naši su izgledi izvrstni da bolje ne mogu.

Drs. Sesardić, na 19 lipnja najsjajnijom pobedom svoje mlado i poletno čelo ovjenčati.

Bog i Hrvati!

Iz Zadra namjavljuje, da je pravaški kandidat don Ivo Prodan prekjucer držao sjajne skupštine u Murvici i Suvarim. U ona dva sela narod je listom za Prodana. U Polešniku uzprkos mita talijanaša i zastrašivanja Borellovaca, pravaši će imati liep broj glasova dapače mnogo više no zadnji put.

Laži „Slobode“ i „Narodnog Lista“. „Sloboda“, pišući o krasnoj pravaškoj skupštini u Koprinu, vrlo glupo veli, da je dru. Krstelja predrena mačja deraća. To je najbolji dokaz, koliko laži svi oni skupa, jer u Koprinu sve listom bilo složno za dr. Krstelja i ni da je bijed protivno mislio. Neka se o tom slobodno informiraju kod svog „vjernog“, koji na Perkoviću praje izkarcene gulaše, a koji je kisela lica sve to muke motri i usne od jada grizaka.

Medutim gledje glazbe u Drnišu, koja je dra. Krstelja dočekala i uvek pratila, „Sloboda“ „Narodni List“ se niesu snali sporazumiti. Jedan list veli, da je to bila glazba iz Šibenika, a drugi da je to nekavka „trgovacka“ glazba. Ni jedan nije ni drugi ne znadi, da je to stvari — drniška glazba, o čemu neka se propitaju kod predsjednika uprave glazbe, a njihovog pristaše. Jeli im to dovoljno.

„Crvena Hrvatska“ iznjača je rekord u laganicu. Sva je puna grizaka. Čingrije i njegove agitacije. Dr. Čingrija, po njoj, svudje je u slavlju, ovjenčan uspjesima. Hoće da zavaraju javnost i da kako tako zabašure svoje poraze, koje skoro svudje doživljuju. Dr. Drinković osvojio im je skoro sva ona mjesta, koja su oni smatrali svojim kulanom. Onako pako bezočno i besramno lagati kako to „Cr. Hrvatska“ čini, može da čini samo glasilo Supila, Kačanski i Chlumetskija.

Dr. Ante Dulibić u izbornom kotaru. Na Spasovo obdržavao je javnu skupštinu u Prvič-Luci, povjerljive sastanke u Prvič-Sepurini i Vodicama, prvo dvoje mjesta Zlarinske občine, a zadnje istoimeni občine.

Uputio se iz Šibenika u sredu po podne i izkrobo se u Prvič-Luci. Dočekali ga na obali svi ugledniji seljani, na čelu in župnik, Poldo Cače i Kuzma Rodin, a malo kasnije dođoše da ga pozdrave i odaslanici Prvič-Sepurine sa najvidljivim seljanima župnikom, glavarom te Luku i vitku Mišurac, Lovre Cukrov i Stipe Kesić-Franjić. Pri dolasku, krasna kćerkica Polda Cače poklonila je obilježnjom zastupniku Dr. Dulibiću, izrekavši zgodon dobrodošličku, kitu svježeg cveća, a pozdravili ga uime cieglo mjestu župnik i Poldo Cače. Netom je zastupnik stupio na Lukočko tlo, bi razvijena narodna troboja, a i neke kuće bijahu istima očišćene. Dr. Dulibić odsjeo je u pratinji našeg urednika u kući Polda Cače, čiji ih se gostoljubivost osobito dojnila.

Sutradan na samo Spasovo dodješo rođendanica u Prvič-Luci. Dočekali ga na obali svi ugledniji seljani, na čelu in župnik, Poldo Cače i Kuzma Rodin, a malo kasnije dođoše da ga pozdrave i odaslanici Prvič-Sepurine sa najvidljivim seljanima župnikom, glavarom te Luku i vitku Mišurac, Lovre Cukrov i Stipe Kesić-Franjić. Pri dolasku, krasna kćerkica Polda Cače poklonila je obilježnjom zastupniku Dr. Dulibiću, izrekavši zgodon dobrodošličku, kitu svježeg cveća, a pozdravili ga uime cieglo mjestu župnik i Poldo Cače. Netom je zastupnik stupio na Lukočko tlo, bi razvijena narodna troboja, a i neke kuće bijahu istima očišćene. Dr. Dulibić odsjeo je u pratinji našeg urednika u kući Polda Cače, čiji ih se gostoljubivost osobito dojnila.

Sutradan na samo Spasovo dodješo rođendanica u Prvič-Luci. Dočekali ga na obali svi ugledniji seljani, na čelu in župnik, Poldo Cače i Kuzma Rodin, a malo kasnije dođoše da ga pozdrave i odaslanici Prvič-Sepurine sa najvidljivim seljanima župnikom, glavarom te Luku i vitku Mišurac, Lovre Cukrov i Stipe Kesić-Franjić. Pri dolasku, krasna kćerkica Polda Cače poklonila je obilježnjom zastupniku Dr. Dulibiću, izrekavši zgodon dobrodošličku, kitu svježeg cveća, a pozdravili ga uime cieglo mjestu župnik i Poldo Cače. Netom je zastupnik stupio na Lukočko tlo, bi razvijena narodna troboja, a i neke kuće bijahu istima očišćene. Dr. Dulibić odsjeo je u pratinji našeg urednika u kući Polda Cače, čiji ih se gostoljubivost osobito dojnila.

U 6 sati na večer, praečen od množstva vodica, ostavio je zastupnik Dr. Dulibić i Vodice, ponesevši sobom najljepše uspomene iz Prvič-Luke, Šepurine i Vodica.

Jučer pako Dr. Dulibić bio je u Žirju i Kapriju. Bio je krasno dočekan s najvećim oduševljenjem. U onim mjestima vlasta podpuna sloga i jednoodnosnost da dičnog dr. Dulibića. Na odlazku bio je praečen burnim poklicima.

Iz Donjih Kaštelja, 25. 5. Naša svršila je u Šibeniku, da se ulazi Ivčeviću i iz stara pred Šimetom, kad je občinska glazba išla pričekati Ivčevića i uđala razne srbiske i demokratsku koračnicu, marširala su izpred glazbe. Nije niti to dosta, nego su dapače vikali Ivčevićevi „doli popovi“, a i tiši popovi išli su skupa kod Šimeta, da išvjećuju i nazdravljaju. Na čestim im!

Junačna opata Sentinelle. Pišu nam iz Trogira 22. 5. Kod dolazka Ivčevića vikali su demokrati sve u šestnaest „doli crvka, doli popovi“, a povorku, koja je išla pričekati Ivčevića pređođio je opat Sentinelu sa barba Mikulom i ostali kanonici trogirska, koji nisu imali toliko odvažnosti, da izstupi za povorku, kada su čuli ovakove gadne izrade. Evo do čega se dolazi. Ovo je izjavalo ovdje veliki skandal, da jedan opat stupa u istoj povorci, iz koje se više proti crkvi i popovima. Upravo smatramo!

Marko Ježina uztegao podpis na utvaraško-demokratskom proglašu. „Narodni List“ morao je progutati jednu gorku. Marko Ježina, rečeni Kalafat, pogriješio je bio prvobitno u svojim računima ter se predomislio i nagnao „Narodni List“, da izjaví, e je njegov podpis pogriješio u listu. Svakomu je jasno, da onakove stvari ne ulaze u pogrešno u list, nego je jednostavno kukavčik Ježine prisilio ga, da se izjaví . . . pogrešno podpisanim. Ovim Ježina ponavlja svoju dvočinu ulogu, kao i onda, kada se je na sve strane ulagivao, da ga imenuju upraviteljem realke. Blagokojnom biskupu Nakiću podpisao je izjavu u kršćanskom smislu, a onamo se je Smoldaki izjavljivao, da će javno se izkazivali vjernikom i članom Utvare, izpod vode, da će svim silama raditi za demokrate. Istu igru hoće sada da ponavlja, ne bi slijedio na tri stoca, al mu badava, jer je njegov servilnost i preveć dobro poznata. U ostalom pitamo ga, ako je u „N. L.“ njegov podpis pogrešno izšao, je li isto u „Pučkoj Slobodi“ i „Crvenoj Hrvatskoj“, gdje je imao vremena na pretek, da ga obustavi? — Čekamo još, da nam „N. L.“ javi, e je pogrešno podpisana i Šarić Marko.

Čekamo ih! Po gradu se razturuju vesti, da će demokrati i utvaraši dočuvati bledog Dubokovića amo, da drže skupštinu. S njim da

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA :: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULÖŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPUTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VREDNINE, DE-
VIZE SE PREUZIMaju NAJKULANTNije, IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE -
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE: DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE,
OSIGURANJE PROTIV GUBITKA ŽRIEBANJA. REV-
IZJA SREĆAKA I VREDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

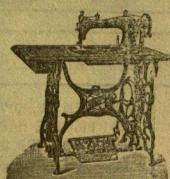
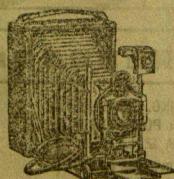
Pomoću najmodernijeg motora proizvadja svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg mareljskog griza kao i od dobrog i najfinijega
... pšeničnoga brašna. ...

Tvrdka Ivan Šupuk i brat Šibenik

Ručižara i papirnica Jvana Grimanija - Šibenik

Preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemečkih, talijanskih i francuzskih knjiga, romana, slovnica, rječnika, orda pisališnih sprava, trgovачkih knjiga, uredovog papira, elegantnih listova za pisma i razglednice. Prima predplatne na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cenu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću — Velika zaliha svakovrsnih teplomjera, cvikar-naočala od najbolje vrsti leća u svim gradnjama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografiskih aparata i svih nuzgrednih potrebitina. — Preuzimaju naručbe svakovrsnih početa od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih šivaca strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulic - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkovinarstvima i bratovštinama.

Nagradjena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom na rimskoj izložbi poljodjeljstva i obrtnih proizvoda.

Hrvati! Pomozite „Družbu sv. Ćirila i Metoda“!

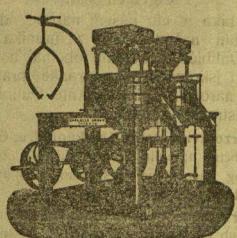
TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA - ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima. Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cene su vrlo umjerene, te domaći potrošaoci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Najbolje žitne mlinove,

uljarske strojeve, motore, gospodarske strojeve u najboljoj izradbi i najjeftinijoj izvedbi, odgovarajuće svakom tlu, pod-pune opreme za obrtnička i industrijalna poduzeća postavlja i prodaje najjeftinije i najbolje

TEHNIČKA POSLOVNICA EMANUEL I OSKAR KRAUS TRST, Via San Nicolo 2/c.

Tražite proračune i cienike badava.
Dopisivanje hrvatski, talijanski, njemački i slovenski.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. KRSTELJ i drug - ŠIBENIK)
IZRADUJE SVE TISKARSKE PO-SLOVE VRLO UKUSNO, A UZ NAJ-UMJERENJE CIENE.